

Без реформи ни ММФ не помаже

Наредне године најкритичније су јавне финансије и одрживост јавног и укупног спољног дуга, јер ће годишње рате за кредите односити и 40 одсто вредности извоза

Опоравак привреде није могућ без нових радних места

Новац од Међународног монетарног фонда није нам овог часа хитан, али без споразума са тим Вашингтонским кредитором Србија не може да рачуна на повољније зајмове из других извора – једнодушни су у оцени економски стручњаци после изјава министра финансија Млађана Динкића и шефице Мисије ММФ Зузане Мургасове на крају седмодневних разговора наших економских власти са њеним тимом. Саговорници „Политике“ не разликују се у оцени да је опоравак државних финансија далеко, а још даља њихова трајна стабилизација. Да би се избегао банкрот државе, покренуо привредни развој, а са њим зауставила незапосленост са свим њеним разорним последицама, мора се, каже, загристи у киселу јабуку реформи. Више се не могу одлагати.

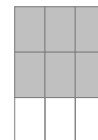
Када ће то почети? Догодине, као што је новинарима обећао министар Динкић – мишљења су подељена.

Поводом изјаве министра Динкића да нам новац од ММФ-а сада није неопходан, јер државни буџет више није баш у тоталној коми, др Миладин Ковачевић, сарадник месечника „Макроекономске анализе и трендови“ Економског института указује да средства, која се уговарају са ММФ-ом при склапању стенд-бај аранжмана

нису намењена јавним финансијама, већ само девизним резервама. То, међутим, не значи да такав аранжман са ММФ-ом не би био без значаја и за јавне финансије. Због тога што је он истовремено и снажна подршка финансијском кредибилитету, како јавних финансија тако и економије у целини, јер долази од највећег међународног финансијског ауторитета.

– У наредним годинама, најкритичнијим за јавне финансије и одрживости јавног и укупног спољног дуга, аранжман са ММФ-ом је неопходан – указује Ковачевић. – Он је потребан да би држава и економија добили на времену и финансијској сигурности за преброђавање потенцијалне кризе дуга и спровођење реформи. Био би од великог значаја и аранжман из предострожности. Ковачевић подсећа да нам предстоје године у којима ће за отплату спољног дуга морати да се издваја 40 одсто вредности извоза робе и услуга и уз знатан део покривања средствима из девизних резерви. Зато ће нам бити потребан стенд-бај аранжман.

Љубодраг Савић, професор Економског факултета у Београду сматра да Србија, захваљујући додатном задуживању, тренутно може уредно да сервисира своје текуће обавезе, али је под великим знаком питања да ли ће то моћи за годину-две.

– Вероватно је тачна оцена наших власти да Србији тренутно нису неопходна средства ММФ-а, поготово ако се зна шта ММФ очекује да би се склопио евентуални стенд-бај аранжман – каже Савић.

И магистар Саша Ђоговић, сарадник Института за тржишна истраживања, сматра да нам је аранжман о предострожности са ММФ-ом неопходан, јер је услов да добијемо повољан кредит од Светске, али и Европске банке за обнову и развој.

Зузана Мургацова на крају посете изјавила је да је објављени циљ буџетског дефицита (3,3 одсто БДП) за 2013. годину претерано амбициозан.

Ковачевић каже да је чињеница да је и Фискални савет упозорио на извесну пренапрегнутост буџетског плана за 2013.

– На то су упозорили и сарадници МАТ-а – подсећа Ковачевић. – Ипак, сматрам да је план остварив уз добру фискалну дисциплину која је и ове године дала резултате, као и уз наставак реформских фискалних мера.

Љубодраг Савић, ипак, „не разуме нереални оптимизам министра финансија”.

– Сигуран сам да свођење буџетског дефицита на 3,3 одсто БДП-а у 2013. години није могуће, јер би то подразумевало раст БДП-а од нај-

мање три одсто, озбиљније смањивање расхода државног буџета и јачање пореске дисциплине, односно пораст наплате пореза и доприноса. Имајући у виду да ће економска криза у ЕУ, али и Србији, трајати барем још неколико година, ниједан од ових предуслова неће се десити у наредној години.

За Зузану Мургасову остваривање напретка у спровођењу структуралних реформи услов је да би се могао реализовати потенцијал економског раста Србије. Министар Динкић је обавестио јавност да по том питању „сагласност постоји и да је неопходна реформа јавног сектора, комплетна реформа финансирања здравства, као и додатна реформа пензионог система”.

Љубодраг Савић не верује да је ова влада решена да спроведе неопходне реформе као и све претходне.

– И ова ће урадити само оно на шта буде принуђена, јер решавање ових крупних питања има високу политичку цену – каже Савић.

Саши Ђоговићу се чини да ова влада, за разлику од претходне, ипак реалније сагледава тешко стање. Али, поучен досадашњим искуством „са великом дозом резерве” нада се да ће у 2013. години заиста почети свеобухватне суштинске реформе у јавном сектору, на свим нивоима и у свим областима. **Александар Микавица**

Неслагање Фискалног савета и Динкића

Председник Фискалног савета Павле Петровић сматра да ће дефицит буџета за наредну годину уместо планираних 3,6 одсто достићи 4,3 одсто БДП-а, јер ће расходи бити 25 милијарди динара већи од плана, што је министар финансија Млађан Динкић негирао и истакао да нема основа за такве пројекције.

На скупштинском Одбору за финансије, републички буџет и контролу трошења средстава, Динкић је рекао да је прихватљив предлог Фискалног савета да влада квартално контролише спровођење буџета, као мера која би требало да омогући контролу да ли се буџет спроводи онако како је и пројектован.

Петровић је на Одбору, где се разматрао Предлог буџета у начелу, уочи скупштинске расправе, која би требало да почне у петак, 23. новембра, рекао да је добро што је дефицит пројектован на 3,6 одсто БДП, наводећи да се то базира на повећању пореза и ограничавању плата, али да сматра да то није довољно да би дефицит и био смањен на 3,6 одсто у следећој години. Он је рекао и да Фискални савет поздравља планирано драстично смањење расхода за шест одсто, али да се поставља питање да ли ће и то бити остварено.

Петровић је изразио бојазан да ће за камате, за шта је планирано 90 милијарди динара, можда бити потребно додатних пет милијарди, и навео да субвенције нису значајно смањење осим за „Фијат”.

Танјуг